

The newspaper is the most important instrument of political education and integration into the dominant civilization models. Therefore the study of media discourse in the 70-ies of the XIXth century makes it possible to identify and demonstrate manifestations of autonomy of Revival's ideological and political field, which although successfully synchronized with European trends, displays symptoms of uniqueness in classification of its own political observations.

КАК СЕ СМЕЕ Д-Р ИВАН БОГОРОВ

Ясен Бориславов

Как и на какво се смеят българите през Възраждането и как социалните процеси в българското общество през XIX век са отразени в смяха? Естеството на тези въпроси не предполага еднозначни и лесни отговори. Българският смях от този период (впрочем не само от този) е слабо проучван, източниците са ограничени, разпръснати и често пъти двусмислени. Освен това смехът е нещо, за което категоричните съждения изглеждат по условие несигурни. Той в същото време е нещо реално, конкретно и като всяко такова нещо е податлив на промени и развитие, а това ще рече и на наблюдение и изследване.

Представата за традиционния фолклорен бит като идилично весел и изпълнен с игрив народен хумор е измамлива. Във фолклорните извори следите от този смях не изобилстват. В народните песни по-често се смее природата и по-рядко хората. В техния свят смехът е приеман твърде често като подозрителен и нежелан. Да бъдеш смешен (да ти се смеят хората) е сигурен признак на отклонено поведение, а в традиционното общество това е нежелателно и дори опасно. В този свят желано и харесвано у човека е или героичното или порядъчното, но не и смешното. Поради което пародийното преобръщане и снизяване на общоприети ценности е нещо относително рядко. Това лесно може да се види в количествени параметри. Смешните песни заемат твърде малък обем във фолклорните сборници (2-3%). Най-често в сюжетите травестираат баби и старци в младежки роли (искат да се женят) или са свързани с животни - „Вдовица лисица“, „Таралеж целунал костенурка“, „Сватба на синигер“, „Комар се жени за муха“ и т.н. Изглежда нашите предци не са били докрай убедени, че смехът е присъщ на човека, както твърди Аристотел.